

opinie & analyse

GAEA SCHOETERS schrijft een brief aan politici die in hun parlementen onvolwassen en ongedisciplineerd gedrag vertonen.

Stuitend, onverantwoord en gevaarlijk

Beste politici,
Afgelopen weekend debatteerden we op het congres van de Vlaamse Auteursvereniging over het carrièreperspectief van schrijvers. Voorafgaand praatte ik met collega's die aanwezig waren in het Vlaams Parlement tijdens de stemming over de cultuurbegroting. Allemaal waren ze gechoqueerd door wat ze hadden gezien. Dat komt ervan, als u het volk zo aan het morren brengt dat ze in het parlement komen kijken hoe u doet wat ze u jarenlang in vertrouwen hebben laten doen, met name het volk vertegenwoordigen, en dan vaststellen dat u dat niet naar behoren doet.

De kunstenaars hadden het over slecht theater, dovemansgesprekken, halfhartige tussenkomsten, geveinsde verontwaardiging en vooral: een stuitend gebrek aan betrokkenheid en beroepsernst. Dat het debat om het inkomen, de roeping en het levenswerk van echte mensen ging, scheen niemand te beseffen; welnee, het was gewoon het volgende agendapunt. Nog twee te gaan en dan is het vakantie.

Hoe dan ook. We debatteerden. Over de moeilijke loopbaan van wie in de kunsten werkt. Over hun precariteit. Over het feit dat onze ouders zich zorgen maken om ons. Omdat we geen voorspelbaar inkomen hebben. Niet pensioensparen. Op zolderkamers wonen. Hoewel we relatief succesvolle kunstenaars van middelbare leeftijd zijn. Hoe we moeten kiezen tussen carrière en gezin, omdat de combinatie door de werkdruk en het wankelende financiële model onhaalbaar blijkt. Over een kunstenaarsland waarin binnenkort niemand meer zal excelleren, omdat de grote namen dood zullen zijn en het talent van nu zich niet langer kan ontwikkelen, niet kan professionaliseren en dus zal uitdoven. Zelf sloot ik gisteren mijn boekjaar af: ik verdiende afgelopen jaar ongeveer 1.000 euro per maand. Daarvoor werk ik 7 op 7 en combineer ik vijf jobs: ik geef les, werk als freelancejournalist voor tijdschriften, kranten en de radio, sta met een prestigeproductie in twee internationale operahuizen, schrijf voor theater en geef boeken uit bij drie professionele uitgeverijen. O, en ik geef lezingen. 's Avonds. En schrijf voor tijdschriften, zit in commissies en raden van bestuur en ben cultuuractivist. Gratis. Ik werk elk jaar meer, en word elk jaar meer een werkende arme.

Toch zijn wij de subsidieslurpers. Wij. Niet u.

En wat nog erger is: iedereen haastte zich om te zeggen dat ze niet

willen klagen. Want dat wij de gelukkigen zijn. Diegenen die nog kunst kunnen maken. Kunnen excelleren. En dat we er beter aan toe zijn dan vele andere, nog armeren in de maatschappij. Hier en elders. Zelfs op onze zolderkamers kennen wij nog empathie. Wij wel. Wij maken kunst, veelal geëngageerde kunst, waar we vaker geld aan toesteken dan we eraan verdienen, omdat het ons iets kan schelen. Ons wel. Tijdens die repetities en producties denken we na over de maatschappij, we reflecteren, we werken. We nemen de zaken ernstig. Wij wel. U speelt pacman tijdens het debat. Gaat drie uur uit lunchen. Boekt theatertickets. En maakt nog een mopje, terwijl u intussen een paar duizend mensen van hun inkomen berooft. Moet kunnen, toch?

Toch zijn wij de profiteurs-in-dievoren-toren. Wij. Niet u.

Zelf was ik niet in het parlement, donderdag. Ik stond buiten te zingen, met nog een paar honderd van die armoezaaiers. Enkele politici kwamen even kijken, wat veeleer gênant dan bemoedigend was; geen van hen sprak ons aan, geen van hen zei iets, geen van hen sprak bevoegen woorden - ze stonden even in de lijn tussen ons en de tv-camera's en probeerden zich een houding te geven. Het werd iets tussen aapjes kijken en een verplichte acte de présence.

GAEA SCHOETERS

Wie? Schrijfster en journaliste, onder meer.
Wat? Boze mensen lopen weg van het centrum, en van de democratie.

Nog gênanter was wat zich verderop achter de ramen van het parlementsbouw afspeelde. Terwijl de kunstenaars zich buiten de ziel uit hun lijf stonden te zingen, om op hun bestaan en hun financiële precariteit te wijzen, zaten parlementairen en ambtenaren op een spinningfiets. Begeleid door luide beats maalden ze, een glas bubbels in de hand, de bolle buikjes in strakke (Vlaamse) wielershirts, rondjes voor het goede doel. De Warmste Week, weet u wel. Iets met kinderarmoede. Fietsend voor de camera. 'Samen voor het goede doel!' Hoeveel cynischer kan het worden? Een parlement dat de verzorgingsstaat sneller sloop dan de Berlijnse Muur is neergehaald, laat

zich grijnzend vereeuwiggen terwijl het aan liefdadigheid doet voor de arme kindjes. Fietst een aalmoes euro bij elkaar, terwijl het tegelijkertijd knoeit met armoedecijfers en zonder schroom subsidies schrapt van kindervezorgingsorganisaties, het onderwijs, de kunsten ... En subsidies uitdeelt aan vervuulende bedrijven en multinationals. Zelfs de Zelfmoordlijn moest eraan geloven. Of wacht, nee, niet de Zelfmoordlijn. Dat draaien we even terug. *Too much bad publicity*. Zo arbitrair is het beleid.

Uw onvolwassen en ongedisciplineerd gedrag, beste politici, is niet alleen stuitend, het is onverantwoord en gevaarlijk. Want het gaat niet om agendapunten, maar om realiteiten. Echte armoede. Een echte klimaatcrisis. Echt opkomend extreemrechts gedachtegoed. Echte haat. Echte polarisatie. En echte dreiging voor de verzorgingsstaat en de democratie.

Verkozen zijn, besturen, het volk vertegenwoordigen impliceert verantwoordelijkheid nemen. Als u zich bij de volgende verkiezingen opnieuw afvraagt waar uw kiezers heen zijn, laat dat dan het antwoord zijn: weggevlucht van uw gebrek aan oprechte betrokkenheid. Want het gaat niet alleen over die paar honderd kunstenaars. Het gaat ook om de zorgsector. De sociale sector. Het onderwijs. De flexwerkers. De werkende armen. Het gaat om onze verzorgingsstaat. Onze democratie. Onze klimaat. Onze toekomst.

En als u zich afvraagt waarom het alweer zwarte zondag is, laat dat dan ook uw antwoord zijn. Boze mensen geloven graag dat anderen het anders zullen doen. Beter. Ze lopen weg van het centrum. En weg van de democratie, die u zo schaamteloos uitholt.

Denkt u daar, tijdens uw kerstvakantie (u heeft vakantie, betaalde vakantie, dik betaalde vakantie; wij werken gewoon on- of onderbetaald door) maar eens over na. Hoe u wilt dat de opstand, die er onvermijdelijk aankomt, er straks uitziet. Zoals die in 1789? Zoals de revolutie in Iran in 1979? Of zoals die in 1933, of 1939? Want een dergelijk dedain van de politiek voor het volk, dat blijft niet ongestraft. Dat leidt vroeg of laat tot een opstand. En de vraag is maar wie daar iets bij te winnen heeft. Niet de democratische partijen, zoveel is zeker. In het beste geval krijgen we burgerdemocratie. Veel waarschijnlijker krijgen we doffe ellende. En uw onverschilligheid is daar verantwoordelijk voor.

Desalniettemin,
Fijne feesten

Een parlement dat de verzorgingsstaat sneller sloop dan de Berlijnse Muur is neergehaald, laat zich grijnzend vereeuwiggen terwijl het aan liefdadigheid doet voor de arme kindjes

Politici pedaleren voor De Warmste Week, maar rijden ze ook voor de hele maatschappij? © bfg